

licija. Govorilo se je pomladi, da izstopijo iz koalicije, ako se ne izpolnijo nekatere slovenske želje. Minola je pa računaska debata, Slovencem se razen kranjske gimnazije, ki ni v nobeni pravi zvezi z našim narodnim vprašanjem, ni ničesa dovolilo, ali vendar so naši poslanci ostali v koaliciji, ravno tako ostanejo tudi letos, naj vlada Slovencem kaj dovoli ali ne.

Da je sedanja vlada nam Slovencem naravnost nasprotna, pač kažejo zadnji dogodki v Istri, kjer so se jeli razpuščati slovenski občinski zastopi in vlada napenja vse sile, da občinsko upravo izroči v roke Italijanom. Če vlada v Istri tako ravno s Slovenci, ko bi jih morala podpirati že v državnem interesu, kaj naj pričakujemo od nje še drugod. Tega pač ne bode nikdo trdil, da Rinaldini v Trstu deluje proti volji višjih gospodov na Dunaju. Vse to pa ne bode naših poslancev pripravilo, da bi izstopili iz koalicije. Vedno bodo našli že kak izgovor, da so ostali v koaliciji. Jedna pridobitev je že imenovanje gospoda Šukljeta dvornim svetnikom. Govori se tudi o nekem drugem koalicijskem poslancu, da bi rad prilezel v ministerstvo na kako boljše mesto, če bode le vlada marala usluge plačevati z dobrimi službami.

Položaj bi bil obupen, da se ne kaže, da se razmere kmalu preobrnejo proti volji gospodov koalirancev. Tudi to jih ne bode obdržalo, da so preprečili volilno reformo. Dopolnilne volitve povsod kažejo, da se bliža konec liberalni moči. Tudi konservativni pomagači niso več mogli pomagati liberalcem na noge. Nove volitve bodo pomele z liberalno stransko skoro popolnoma, to že vedo v liberalnem taboru, pa tudi mnogo konservativcev ne bode več v zbor. Njih zveza z liberalci jim ni utrdila zaupanja pri volilcih. Prišli bodo novi možje v zbor, koalicija se bode razbila. Novi državni zbor bode izvršil, kar sedanji ne more in ne mara in naredil za zmirom konec sedanjemu neznosnemu stanju.

Politični pregled.

Delegaciji sta končali svoje delo. V avstrijski delegaciji so bile letos tudi plenarne seje precej živahne. Mladočehi so k temu največ pripomogli zlasti hudo kritikujoč upravo vnanjih stvari, potem vojaško in pa bosensko upravo. Njih govori bi pa bili napravili tem večji vtis, da niso povsod vlekli v debato čeških stvari in njih državnega prava. Baš letošnje delegacijsko zasedanje jih je pa lahko prepričalo, da sedaj za češko državno pravo še ni ugoden čas. Po pravici so se pritoževali, da se v vojni premalo ozira na češki jezik. Celo vojni minister ni mogel tajiti, da bi se češkim častnikom ne bilo zaukazovalo, da imajo mej seboj le nemški občevati, naj se je to tudi zgodilo v milejši obleki. Nemščino v vojni je posebno zagovarjal Promber, češ, da se ne smejo narodni razpori nositi v vojno. Pritrjeval mu je vojni minister. Baš pri letošnjih delegacijah imeli smo najlepšo priložnost se prepričati, da pod sedanjim vojnim ministrom veje v vojni upravi vse bolj nemški duh nego pod Baurom. Pri budgetu o vojni upravi se je več govornikov pritoževalo zaradi mučenja vojakov, ali vojni minister bi bil rad vse tako mučenje vojakov kar utajil. Videlo se mu je sploh, da mu ni kaj po volji, da se narodni zastopniki predrznejo kaj grajati, kar spada k vojni.

Pri bosenski upravi je Mladočeh Slama posebno grajal, da se še ni odpravila desetina. Odgovori ministra Kallaya nikakor niso posebno dobrega obetali. Pri vnanji politiki, so Mladočehi letos posebno napadali trodržavno zvezo. Posebno se je opazilo, da letos Poljaki niso zagovarjali trodržavne zveze. Grof Badeni se je proti cesarju pri delegacijskem obedu izgovarjal, da Poljaki le zaradi tega niso zagovarjali trodržavne zveze, ker se položaj zadnje leta ni nič premenil. To je pa pač le izgovor. Pravi povod je to, da Poljaki niso več tako naudušeni za Nemčijo, od kar začenjajo v Poznanji grje postopati s poljskim narodom. Naravnost proti trodržavni zvezi se pa Poljaki iz raznih političnih ozirrov ne marajo postaviti, posebno ker niso za kako zblizanje z Rusijo, ki bi bilo potem potrebno. Obe delegaciji sta dovolili vkupni vladi vse, kar je zahtevala, niti krajcarja jej nista odbili in izrekli skupnim ministrom zaupanje.

Krajevna imena v tržaškem mestnem zboru. — Tržaški mestni zbor je sklenil, da se ne smejo v slovenskih okoličanskih šolah več rabiti zemljevidi, na katerih so slovenska imena primorskih krajev. Ti zemljevidi se morajo zameniti z zemljevidi z italijanskimi krajevnimi imeni. Gospodje so pri debati seveda govorili o poslovenjen u italijanskih imen in več taci stvari. Namestništvo je pa sedaj zaustavilo sklep mestnega zbora. Seveda se bode mestni zastop najbrž pritožil na ministerstvo, kar mu pa najbrž ne bode dosti pomagalo, kajti utajiti se ne bode dalo, da so dotična imena prvotno slovenska.

Učno ministerstvo. — Več prememb se bode zgodilo v učnem ministerstvu. Sedanji predsednik prezidijalne pisarne sekcijski svetnik dr. Rihard baron Bienerth prevzame referat visokih šol, izimši vseučilišča. Dosedanji tajnik v učnem ministerstvu dr. Evgen baron Hauenschild Przerol postane načelnik prezidijalne pisarne. Ministerski svetnik dr. Artur pl. Bylandt-Rheidt prevzame referat ljudskih šol. Dosedaj je imel referat visokih šol izimši vseučilišča. Novoimenovani ministerski svetnik Stürgh bode referent o srednjih šolah in ministerski svetnik dr. Karol Zeiler, pa prevzame referat o bogočastvenih stavbenih zadevah. Stürgh, ki ostane tudi še poslanec, bode službo nastopil še le drugi mesec. Slovenci pač nič dobrega ne pričakujemo od njega.

Cerkvene predloge na Ogerskem postajajo nevarne za vlado. Mislila je, ko je zmagala s civilnim zakonom, da je premagala največje težave, ali se je motila. V zbornici velikašev jo je zapustila protestantska duhovščina in nekateri liberalni velikaši, kateri so dosedaj bili zanesljiva vladna opora. Opaža se pa tudi pri tem, da tukaj ne vplivajo le verski pomisleki, temveč tudi osebna mržnja do Wekerleta, ki ni plemenitaš. Za to pa ni izključeno, da magnatje še odjenjajo, ako bodo videli, da na višjem mestu še ne marajo žrtvati Wekerla, dokler ne bode vravnana valuta. Gospodska zbornica je zavrгла dosedaj zakon o svobodnem bogoslužji, in pa zakon o židovski enakopravnosti. Večina je posebno temu ugovarjala, da bi se na Ogerskem priznalo brezverstvo in pa komu dovolilo prestopiti iz krščanstva v židovstvo. Sedaj bode o teh predlogah razpravljala zbornica poslancev in jih nepremenjene vrnila gospodski zbornici. Če jih v drugič zbornica zavrže, pride pa do ministerske krize. Kako stvar izide, se danes še ne more nič vedeti. Bati se je vsekako, da bode naposled premagal madjarski šovinizem. To je gotovo, da se vlada, ki popusti proticerkveno politiko ne bode mogla držati, ako se ne začne opirati tudi na nemadjarske narodnosti. Imela bode boriti hud boj z židovstvom. Židje se ne bodo zadovoljili z lepimi besedami, kakeršne je zanje imel grof Zichy.

Rusija. — Zdravje ruskega carja je glasom raznih poročil vendar dokaj nevarno. Zadnji čas se javlja, da je carju moč ohraniti zdravje le z nevarno operacijo, kateri podvreči se je car tudi baje sklenil. Po Ruskem povsodi se moli za bolnega carja. Predsednik francoske republike Casimir Perier

je telegrafično povabil carja, da naj se pride zdraviti v milo podnebje ob francoski rivieri. Naša presv. cesarica je povabila carja v svojo vilo na otok Kif. — Za časa odsotnosti carja iz Peterburga nadomeščal ga bo carevič, katerega bo podpiral nalašč v to svrhu imenovan sovet.

Rusija in Bolgarija. — Ruskim listom poroča se iz Sofije, da se početkom novega šolskega leta uvede na Bolgarskem v vse srednje šole, semenišča in druge šole ruski jezik kot obligaten predmet. Dotična naredba naučnega ministerstva je baje že izšla. — Ta najnovejša uredba v Bolgarski jasno kaže prijazno sapo, ki je tu začela veti napram Rusiji. — O volitvah v sobranje bolgarsko vedo povedati ruski listi, da se volitev ni višila svobodno, kakor trdijo vladni bolgarski listi, temveč, da se je od vlade na vso moč pritiskalo po ne katerih krajih na volilce. Po temtatem je lahko umevna sijajna zmaga vlade.

Francija in Nemčija. — Pred kratkim vsprejel je nemški cesar nekega v Berlinu se mudečega Francoza v avdijenci. Mej drugim je cesar Francozu rekel, da ve, da so Francozi napram njemu nezaupljivi, da vidijo v njem barbarskega carja, ki teži po vojski. Če je bil moj oče vojskoželjen, nisem jaz in želim najiskreneje miru. Povabil je cesar na to Francoza, da ga ob prihodnjem postanku v Berlinu zopet poseti. Francoz je rekel, da ne upa, da bi imel zopet kmalu čast govoriti ž njim. Na to je rekel cesar, vidimo se pa v Parizu Francoza je to presenetilo. Cesar to videvši je rekel: Da, da l 1900 povodom francoske razstave; jaz poznam značaje Francozov in vem, kaj mi je storiti, da mi bo pohod pariške razstave mogoč. To vest prinaša neki francoski list. Z ozirom na to, da nemški cesar tudi sicer v marsičem kaže približevanje k Franciji, je ta vest verojetna.

Francija in Anglija. — Razmere mej Francijo in Anglijo niso ravno najboljše. Prijateljski odnošaji mej tema dvema državama so vedno slabši. Te dve velevlasti imata, kakor znano, več skupnih interesov pri raznih pomorskih kolonijah. Francoski poslanik v Londonu, Decrais bil je precej popustljiv in vseskozi pomirljiv, zato je Anglija lahko shajala s Francijo. Novi poslanik pa je energičen mož, ki ostreje zastopa francoske koristi napram angleški. Vsled tega je nastal mej tema velevlastima konflikt, ki vedno bolj narašča. Poroča se, da sta si vladi zadnji čas pošiljali prav ostre note, ne da bi bilo kaj v javnost prišlo. Raznim spornim točkam mej obema državama, pridružila se je zadnji čas še kitajsko-japonska vojska. Francozom ni povšeči, da se Angleži hočejo potegniti za Kitajce nasproti Japoncem. Mej tem, ko raste spor mej Francijo in Anglijo, pa pospešuje nemški cesar približanje Nemčije Franciji.

Obrtnija.

Preiskovanje pristnosti barv za pleskarje.

(Dalje.)

Zelen ultramarin je podobne sestave kakor modri. Solna kislina ga razruši in pri tem nastaja smrdljivi žvepleni vodik. Živi natron pa na to barvo nima nobene vpliva. Vroča galunova raztopljina ga razstopi. Če ga razbelimo v hudi vročini, dobi zeleni ultramarin po vrhu rudečerujavo barvo. Sicer se pa dosti pri vročini ne spremeni. Ta barva ni strupena.

Znane so zelene bakrene barve: a) bremersko zelenilo v rahlih, modrorumenih kosih, često pomešano z

mavcem; b) brunšviško zelenilo, ki je podobno prejšnjemu, samo da je živejše in pomešano s težkimi stvarmi; c) zeleni volk ali očetnokisli bakreni okis. Te barve se razstope v solni kislini v rumenkastozeleno raztopljino. Prva in druga pri tem pustita neki beli ostanek, ki se ne razstopi. Raztopljina živega natrona te barve počrni, ako jih v nji kuhamo. Če jih razbelimo v plamenu, dajo plamenu ob robu zeleno barvo in počrne. Če pridenemo sode in jih razbelimo na oglji dajo bakreni lesk. Če solnokisli raztopljini teh barv pridenemo salmijakovega cveta postane močno modra. Če zeleni volk ogrejemo v solni kislini, daje od sebe očetno paro. Vse te barve so strupene.

Arzenikove zelene barve so pa vse jako strupene. Najbolj znani sta švedsko zelenilo in švajnfurško zelenilo, ki imata v trgovini še celo vrsto družih imen. Solna kislina ju razstopi. Raztopljina je rumenozelena. Živi natron temu zelenilu da modrikasto barvo; v vročini je pa porumeni ali pa porudeči.

V vročini se ti dve barvi počrni in se topita, ako nista pomešani z drugimi neraztopljivimi stvarmi. V vročini dajo arzenikove barve bel po česnju dišeč dim. Rob plamena dobi od njih zelenkasto barvo.

Zelena prst je kremenčevokisli železni okisec pomešan s kalijem ali magnezijo. Ta barva je znana tudi kot češko, veronsko, cipriško, francosko in kamneno zelenilo. V solni kislini se rujavkastorumeno razstopi, ako se razgreje, v raztopljini živega natrona pa nekoliko temneje. Če je razbelimo postane ta barva rujavorudeča. Strupena pa ni.

Zeleni cinober je zmes berolinskega modrila in kromskega rumenila. Imenuje se tudi kromovo, neapeljsko, listno, ali oljno zelenilo. Solna kislina zelenemu cinobru da modrozeleno barvo. Če se rabi močno solna kislina, se iz razstopljine izločijo beli kristali. Raztopljina živega natrona pa to barvo porumeni. Če jo razbelimo z ogljem in ostane rujav ali pa rujavo rumen ostanek. Če se razgreje s sodo na lesnem oglji daje mehka svinčena zrnca. Zeleni cinober je malo strupen.

Guignetovo zelenilo, ki se tudi smaragdovo zelenilo imenuje, se v solni kislini raztopi v zeleno raztopljino, živ natron, pa tudi vročina na to barvo ne vplivata. Strupena pa ni.

Rimannovo zelenilo se naredi, ako razbelimo kobaltcv okisec s solitarnokislím cinkovim okisom. Rimannovo zelenilo se v trgovini imenuje kobaltovo, saksonsko ali cinkovo zelenilo. Na to barvo ne vplivajo solne kisline, živi natron in vročina. To barvilo je le malo strupeno, ako nima arzena v sebi.

Borovokisli bakreni okis je zelena barva, katero se razstopi v solni kislini. Raztopljina ima rumeno zeleno barvo. V raztopljini živega natrona se raztopi. Raztopljina je jako čista. Ostane pa neki črn ostanek. Če to barvo razbelimo, se topi, ali zelena ostane. Strupena je kakor druge bakrene zelene barve. (Dalje sledi.)